



DET KONGELIGE
FORSVARSDEPARTEMENT

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep.
0030 OSLO

Deres ref.:
21/4634

Vår ref.:
2021/1764-3/FD V 3/SEJ

Dato:
20.12.2021

Høring - Forslag til endring i utredningsinstruksen

Forsvarsdepartementet (FD) viser til Finansdepartementets brev av 1. oktober 2021 om endringer i utredningsinstruksen med veileder.

FD stiller seg positive til endringene som foreslås og har følgende kommentarer og forslag til ytterligere presiseringer:

- Under punkt 5.2 Forankring og samordning, i punktets nest siste avsnitt, foreslås følgende presisering for å tydeliggjøre at det kan være rom for materielle tilpasninger grunnet særnorske forhold (foreslått tillegg er satt i kursiv): «Det er særlig viktig at saker som reiser spørsmål om EØS-relevans, to-pilarstrukturen eller der behov for materielle tilpasninger *grunnet særnorske forhold eller lignende* skal vurderes, forelegges Utenriksdepartementet på et tidlig tidspunkt.»
- Under punkt 5.3 Utarbeiding og fremming av norske posisjoner, foreslår departementet at det bør vurderes å vise til noen eksempler på tilfeller hvor arbeidet med norske posisjoner har vært fokusert på, og også der slike har fått gjennomslag. Eventuelt kan det vurderes å ta inn en henvisning til kapittel 6 om påvirkning og medvirkning i NOU 2012: 2 Utenfor og innenfor.
- Under punkt 5.4.3 Vurdering av EØS-relevans, bør det også fremgå at EU-rettsaktens rettslige grunnlag i TEUV eller TEU er relevant (så vel som en vurdering av om det EU-rettslige grunnlaget har et korresponderende rettslig grunnlag i EØS-avtalen, eller ikke). Her har kanskje ikke alltid et mulig handlingsrom blitt benyttet.
- Under punkt 5.4.4 Vedtak om innlemmelse av rettsakter i EØS-avtalen – utarbeidelse av tilpasningstekster, kunne det med fordel også ha vært vist til noen eksempler i fotnoter eller lignende, eksempelvis spesifikke EØS-komitébeslutninger eller punkter i

Postadresse:
Postboks 8126 Dep.
0032 Oslo

Kontoradresse:
Glacisgata 1
Oslo

Telefon:
23 09 80 00

Saksbehandler:
seniorrådgiver Stine Engelberth Johansen
Seksjon for felles juridiske tjenester

E-postadresse:
postmottak@fd.dep.no

Webside:
www.regjeringen.no/fd

Org.nr.:
972 417 823

vedlegg til EØS-avtalen (gjerne med lenker så det er enkelt tilgjengelig for saksbehandlere uten inngående EØS-kunnskap).

- Under punkt 5.6 Gjennomføring av EØS-regelverk i norsk rett står det skrevet i første og andre setning i første ordinære avsnitt: «EØS-avtalen legger føringer på hvordan EØS-regelverket skal gjennomføres i norsk rett. Forordninger gjennomføres ved henvisning slik at de blir direkte gjeldende som norsk rett.» Siste setning bør omformuleres for å tydeliggjøre at dette ikke er et krav EØS-retten stiller. EØS-avtalens artikkel 7(a) krever at forordninger gjøres til del av avtalepartenes interne rettsorden «som sådan». En innarbeidelse av forordningens tekst i lovt tekst som sådan, eller en slags klipp-og lim-metode kan således også være egnet til å tilfredsstillende EØS-rettens krav, men fra norsk side har man stort sett valgt henvisningsmetoden. Henvisningsmetoden kan imidlertid være problematisk hvor materielle rettigheter eller plikter følger av rettsaktene. I disse tilfellene ville det nok være en fordel å heller innarbeide/klippe og lime inn disse i relevante lover eller forskrifter, særlig dersom forordninger som gjennomføres i nasjonal rett ved henvisningsmetode i forskrifts form skal gå foran eksempelvis sektorlov (som det legges opp til i f.eks. forskrift om inkorporasjon av trygdeforordningene i EØS-avtalen, FOR-2012-06-22-585, som i dennes §1, 3. ledd, er gitt forrang foran Folketrygdloven og andre). Dette kan føre til utfordringer med tanke på klarhetskrav og lex superior-prinsippet. FD foreslår derfor at andre setning i første avsnitt omformuleres til (og at en ny setning legges til umiddelbart etterpå, som følger): «*Forordninger gjennomføres i praksis ofte ved henvisning slik at de blir direkte gjeldende som norsk rett. Der forordningene inneholder materielle rettigheter og plikter, bør likevel disse innarbeides/klippes og limes inn i relevant sektorregelverk av tilstrekkelig rang for å sikre en tydelig og klar regelverksforståelse for berørte personer, og for å sikre at trinnhøydeprinsippet ikke fører til en innskrenkende tolkning av EØS-retten ved motstrid.*»
- Til punkt 5.7 Rettsutvikling: Det kunne med fordel vurderes om fagnotater vedrørende rettspraksis fra EU-og EFTA-domstolen som utarbeides av eksempelvis UDs rettsavdeling kan deles på en bedre eller bredere måte – en mulighet her er at man kunne hatt en slags nyhetsbrevordning eller et intranett-forum for departementene sortert etter fagområder – om nødvendig på nasjonalt begrenset-nett.
- Under punkt 5.8 Henvendelser fra ESA, i første avsnitt første setning, bør også såkalte «request for information-brev og lignende» nevnes under uformelle henvendelser fra ESA, i tillegg til de nevnte pre-artikkel-31-brev. Det kan være behov for koordinering og veiledning også hva gjelder slike brev, og dette vil også være tilfellet for andre kategorier av uformelle henvendelser fra ESA (som for eksempel kommentarbrev til nasjonale utkast til tekniske regler).

Med hilsen

Severin Vikanes (e.f.)
avdelingsdirektør

Stine Engelberth Johansen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og signert, og har derfor ikke håndskrevne signaturer.